

Holbergsgade 6
DK-1057 København K

T +45 7226 9000
F +45 7226 9001
M sum@sum.dk
W sum.dk

Folketingets Sundheds- og Ældreudvalg

Dato: 11-07-2017
Enhed: AELSAM
Sagsbeh.: DEPSLH
Sagsnr.: 1704861
Dok. nr.: 393783

Folketingets Sundheds- og Ældreudvalg har den 14. juni stillet følgende spørgsmål nr. 975 (Alm. del) til sundhedsministeren, som hermed besvares.

Spørgsmål nr. 975:

”I forlængelse af samråd med ældreministeren den 6. juni 2017 vedr. køkkenpuljen til at forbedre og forny køkkener på plejehjem, jf. samrådssp. DP, bedes ministeren redegøre for de gældende regler i forhold til arbejdsrelaterede skader i forbindelse med arbejde i køkkenet på plejehjem.”

Svar:

På baggrund af drøftelserne på samrådet lægger jeg i min besvarelse af ovenstående spørgsmål til grund, at der med ”*arbejde i køkkenet på et plejehjem*” menes de situationer, hvor *beboerne* deltager i madlavningen.

Til det spørgsmål vil jeg først og fremmest nævne, at det ikke er noget nyt, at beboerne kan være med i køkkenaktiviteterne på plejehjem i den udstrækning, det er muligt. Det ændrer køkkenpuljen rent lovgivningsmæssigt ikke på. Den gør blot mulighederne for at inddrage de ældre bedre.

De gældende regler for arbejdsrelaterede skader ligger på Beskæftigelsesministeriets område. Derfor har ministeriet indhentet bidrag fra Beskæftigelsesministeriet.

Beskæftigelsesministeriet har oplyst om følgende:

”Beboere på plejehjem, der deltager i madlavningen på plejehjemmet, er omfattet af arbejdsskadesikringsloven, hvis deltagelsen i madlavningen har karakter af frivilligt *arbejde*. Omvendt dækker loven ikke, hvis deltagelsen i madlavningen udgør en frivillig *indsats*.

For at afklare, om der er tale om frivilligt arbejde eller en frivillig indsats, skal der foretages en afvejning af følgende kriterier:

- Er der et ansættelseslignende forhold?
- Er der en instruktionsbeføjelse? Det vil sige, har arbejdsgiveren ret til at lede og fordele arbejdet?
- Er der tale om et reelt stykke arbejde, hvor der er en nytteværdi?
- Skulle en anden have udført arbejdet, hvis den frivillige ikke havde udført arbejdet?
- Er der en fast vagtplan, og skal der i tilfælde af fravær findes en afløser?

Der skal altid foretages en konkret og individuel vurdering i hver enkelt sag, men hvis der i forhold til opgaven kan svares bekræftende på ovenstående spørgsmål, taler det umiddelbart for, at der er tale om frivilligt *arbejde*, der er omfattet af reglerne om arbejdsskadesikring.

Beboere, der udøver frivilligt arbejde i arbejdsskadesikringslovens forstand, er dækket af arbejdsskadesikringsloven. Det betyder, at en beboer, der i den forbindelse kommer til skade, har krav på erstatning og godtgørelse gennem arbejdsskadesikringssystemet.

Hvis beboerens deltagelse i madlavningen ikke vurderes som frivilligt arbejde, vil det i stedet kunne være en frivillig indsats. Frivillige indsatser er ikke omfattet af arbejdsskadesikringsloven. Regeringen har imidlertid med en lovændring pr. 1. juli 2017 sikret mulighed for, at kommunen eller regionen kan tegne ulykkes- og ansvarsforsikring for borgere, der yder en frivillig indsats i tilknytning til løsning af kommunale og regionale opgaver. Forsikringerne skal kunne dække borgerens tilskadekomst ved en frivillig indsats efter samme principper, som gælder efter arbejdsskadesikringsloven, samt skadevoldende adfærd efter samme principper, der gælder efter dansk rets almindelige erstatningsretlige regler, herunder erstatningsansvarsloven.

Endelig kan skader være omfattet af forsikringer, som plejehjemsbeboeren selv har tegnet.”

Det er ikke Sundheds- og Ældreministeriets forventning eller den politiske hensigt med puljen, at beboernes aktivitet i køkkenerne hverken kan eller skal have karakter af frivilligt *arbejde* som lever op til de kriterier, Beskæftigelsesministeriet har oplyst.

Det overordnede formål med køkkenpuljen er at bygge lokale køkkener på landets plejecentre, så madlavningen bliver bragt tættere på beboerne. Disse køkkener vil blandt andet have den positive effekt, at beboerne i højere grad kan være med til at bestemme menuen og måske endda deltage i madlavningen, hvis helbredet tillader det. På den måde skal det, at de ældre nu i højere grad kan hjælpe til i køkkenet med at forberede og tilberede dagens måltider ses på lige fod med de mange andre sociale aktiviteter og gøremål, som finder sted på et plejecenter i løbet af beboernes hverdag.

Med venlig hilsen

Thyra Frank / Signe Lind Hansen